

אליהו מזרחי

תרצ"ג - תש"ח

1933-1948

אלבום זה הוא חלק מתכנית ההנצחה הארצית,
מיזם חברתי וערכי, אשר במסגרתו בני נוער פוגשים
משפחה שכולה, לומדים ושומעים על יקיר ליבן
ומכינים אלבום הנצחה.

התלמידים המשתתפים בתכנית זו,
מבצעים את פעילותם במסגרת תוכנית מעורבות חברתית.
התלמידים מלווים בכל שלבי הפעילות
על-ידי פרחי הוראה מהמכללות האקדמיות לחינוך.

תכנית זו נעשית בשיתוף הגופים הבאים:
אגף בכיר הכשרה והתמחות עובדי הוראה, משרד החינוך
ארגון יד לבנים
תיכון המסורתי
ומכללת אפרתה.

כתיבה ועריכה התלמידות: רותם שרי ונוגה הלר תיכון המסורתי, ירושלים
לווי הנחייה פרח ההוראה: בוסנה ימהרן, מכללת אפרתה.

טוראי
אליהו (אלי) מזרחי
בן בכורה ויהודה
נפל ביום ג' באייר תש"ח
(13.5.1948)

**אלבום זה מוקדש
לזכרו של
טוראי אליהו (אלי) מזרחי
בן בכורה ויהודה**

ילדות ונערות

אליהו נולד בירושלים בכור במשפחתו

המשפחה מנתה עשר נפשות: 4 בנים ו- 6 בנות.
אליהו, עזרא, אסתר, לבנה, יעקב, זהבה, רותי, נעמי,
אהובה, גברי (גבריאלי), נולד בזמן נפילתו,
ואליהו בן הזקונים, (נולד 4 שנים לאחר נפילת אליהו
ז"ל הבכור, ונקרא על שמו).

אליהו היה צבע, ואהב לעזור לאבא לחנך את האחים.

יעקב מזרחי מספר על אליהו אחיו

אלי נטל על עצמו את תפקיד המחנך, בתור האח הבכור.

כשהייתי בערך בן שבע וחזרתי באחד הימים מבית הספר, אלי העמיד את כל האחים בשורה ובדק מי הכין שיעורים ומי לא. הוא דאג שהשיעורים ייעשו.

אלי למד עד גיל 15 או 16 ויצא לעבוד כדי לעזור בפרנסת המשפחה, ולכן הלימודים שלנו היו לו מאוד חשובים.

הוא מאוד הקפיד והראה אכפתיות כלפי הלימודים. היה חשוב לו מאוד שנצליח, ומי שלא השקיע והתמיד חטף ממנו מכות.

אני זוכר את אלי כאדם שמח מאוד, שאפתן ובעל רצון לתרום.

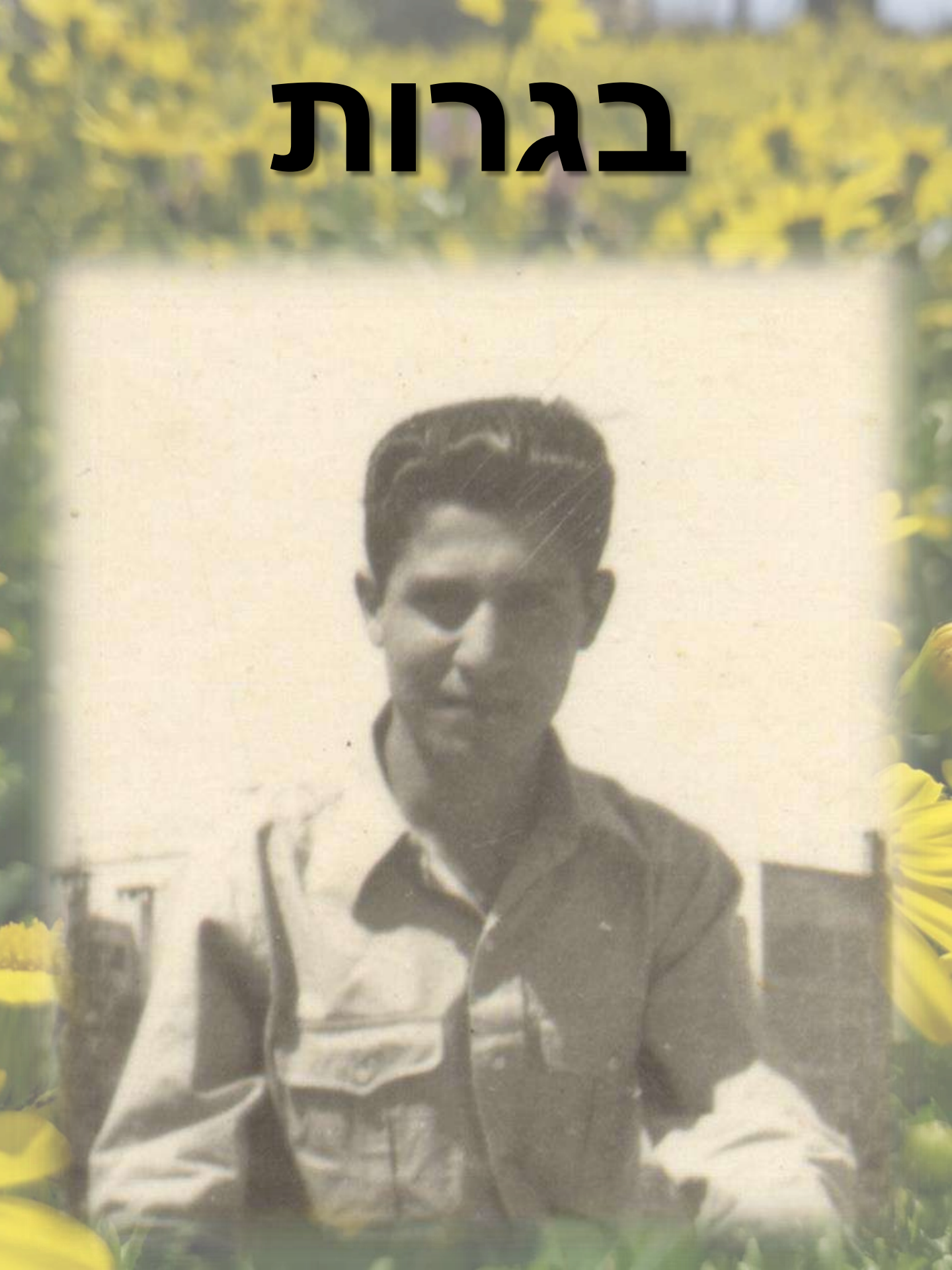
כשאני נזכר בו עולה בי זיכרון של אח נהדר, אח שדאג ואהב אותנו, ואני מתמלא בגאווה ושמחה שזכיתי באח כזה, שהקדיש את עצמו ועזר לתקומת מדינת ישראל.

אליהו (אלי) ז"ל

בגרות

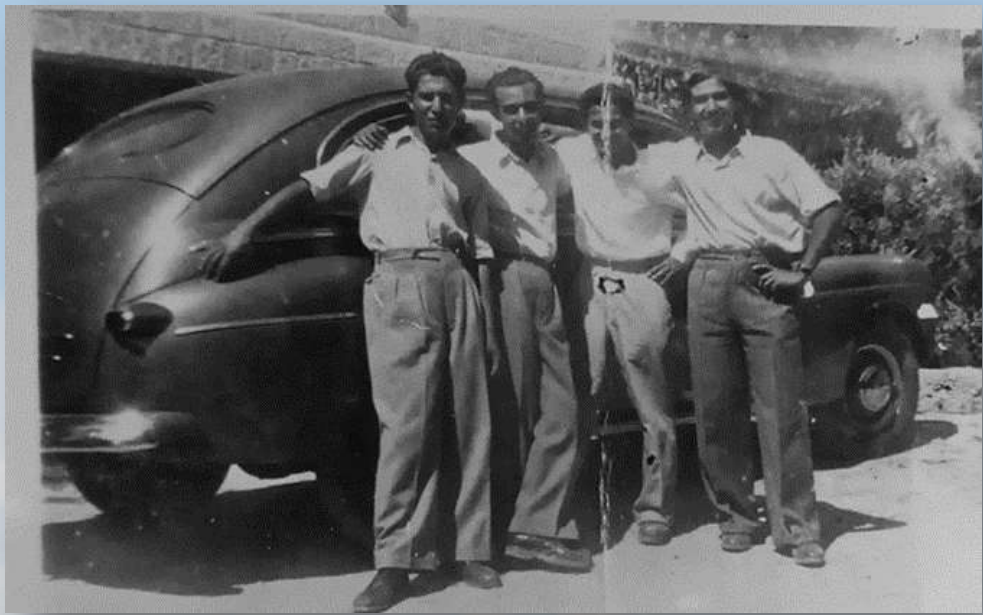

אהבת הארץ של אלי היתה גדולה.

כבר בימי נעורותו דאג לטייל
ולצאת למסעות עם חבריו,
לאורכה ולרוחבה של הארץ.

קום והתהלך בארץ / יהודה אליאס

מילים: יורם טהרלב

לחן: יאיר קלינגר

**וכרמי עצי הזית
ומסתור המעיין
עוד שומרים על חלומה
וחלומנו הישן.
וגגות אודמים על הר
וילדים על השבילים,
במקום שבו הלכנו
עם חגור ותרמילים.**

קום והתהלך בארץ...

**קום והתהלך בארץ
בתרמיל ובמקל.
וודאי תפגוש בדרך
שוב את ארץ ישראל.
יחבקו אותך דרכיה
של הארץ הטובה,
היא תקרא אותך אליה
כמו אל ערש אהבה.**

**זאת אכן אותה הארץ,
זו אותה האדמה
ואותה פיסת הסלע
הנצרבת בחמה.
ומתחת לאספלט
לבנייני הראווה,
מסתרת המולדת
ביישנית וענווה.**

קום והתהלך בארץ...

שירותו הצבאי

**בשל שירותו הצבאי אליהו מזרחי היה שומר בגוש.
הוא לא היה קשור ללוחמי הל"ה.**

**ארגון ההגנה היה הארגון הצבאי הגדול והמרכזי
של היישוב היהודי והתנועה הציונית בארץ ישראל
בתקופת המנדט הבריטי, בין 1920 ל-1948,
והיווה למעשה את התשתית להקמת צבא ההגנה
לישראל עם הקמת המדינה.**

ההגנה

מלחמת העצמאות

למלחמת העצמאות מספר שמות:

מלחמת השחרור, מלחמת הקוממיות,

מלחמת תש"ח ומלחמת 1948.

המלחמה החלה ב-30 בנובמבר 1947.

מיד לאחר שתוכנית החלוקה התקבלה בהצהרת

האום, פתחו ערביי ארץ ישראל בפעולות תקיפה

כנגד הישוב היהודי בארץ ישראל כדי למנוע את

הקמתה.

**ב-14 במאי 1948 יומו אחרון של המנדט הבריטי,
הכריזה הנהגת הישוב על הקמת המדינה.
הלחימה נגד הצבאות הערביים הסתיימה כבר בינואר
1949, אך המלחמה תמה רשמית ב-20 ביולי 1949.
עם חתימת הסכם שביתת הנשק האחרון עם סוריה.
ישראל ועבר הירדן ניצחו במלחמה את ערביי ישראל
שהובסו וספגו מכה קשה התחלקה בין ישראל לירדן
עד הסכמי שביתת הנשק בה קמו גבולות המדינה.**

הקרב על גוש עציון

**ההתיישבות היהודית התחדשה בגוש על ידי יהודים
מירושלים ב- 1927.**

**היו כ-10 משפחות שנטשו במאורעות תרפ"ט.
בשנת 1935 הוקם כפר עציון על ידי עולים
מכורדיסטן, יוצאי השומר ויוצאי המושבות הוותיקות.
הם נטשו את כפר עציון בעקבות המרד הערבי הגדול.**

**בשנות ה-40 הוקמו על שטח זה ארבעה קיבוצים:
כפר עציון, הקיבוץ הדתי משואות יצחק, עין צורים
וקיבוץ רבדים.**

**תכנית החלוקה של האום שאושרה ב-29 בנובמבר
1947 השאירה כ-30 ישובים מחוץ לגבולות המדינה
היהודית, בהם ארבעת קיבוצי גוש עציון.**

12 במאי 1948

החלה ההתקפה והתמקדה בכפר עציון.

בתחילת הקרב הערבים תקפו את המנזר וההר הרוסי.

המגנים נאלצו לסגת למנזר. המנזר וההר הרוסי

נכבשו על ידי הערבים.

ביום זה כבש הלגיון את רוב הישובים בחלק הדרומי

של הגוש והגוש חולק ל-2 חלקים: לערבים וליהודים.

ביום זה נהרגו 24 מגני הגוש, רובם בעת כיבוש ההר

הרוסי והמנזר הרוסי.

ב- 13 במאי 1948 הייתה נסיגה ובה סולק
המחסום האחרון בדרך לכפר עציון.
ניתנה הוראה על ידי יגאל ידין להמשיך להילחם
ודוד בן גוריון תמך בו.
לאחר שגבעת הסלעים ננטשה, פרצו משורייני הלגיון
לכפר. הופלו על המשוריינים בקבוקי תבערה.
המשוריין הקדמי הגיע עד השער אך נסוג בשל
בקבוקי תבערה שספג בניסיון שני, מוקש הופעל אך
לא התפוצץ. משריינים נוספים פרצו לכפר. המגנים
התחילו לחשוב על כניעה, ניתנה הוראה להפסיק את
הלחימה אך ההוראה לא הגיעה והם המשיכו
להילחם.

**עם קבלת החלטה להיכנע, יצא מפקד כפר עציון
אברהם פישגרונד בידיים מורמות, במטרה להסדיר
תנאי כניעה ועשה דרכו לעבר הריכוז העיקרי בכיוון
המנזר הרוסי.**

**רק שלושה מתושבי כפר עציון שרדו את הטווח -
יעקב אדלשטיין, נחום בן סירה ועליזה פויכטוונגר.
בקרב האחרון על גוש עציון נפלו 22 לוחמות.
מספר הלוחמות הגבוה ביותר שנפלו בקרב אחד
בכל תולדות מערכות ישראל, חלקן מהקיבוץ הדתי.**

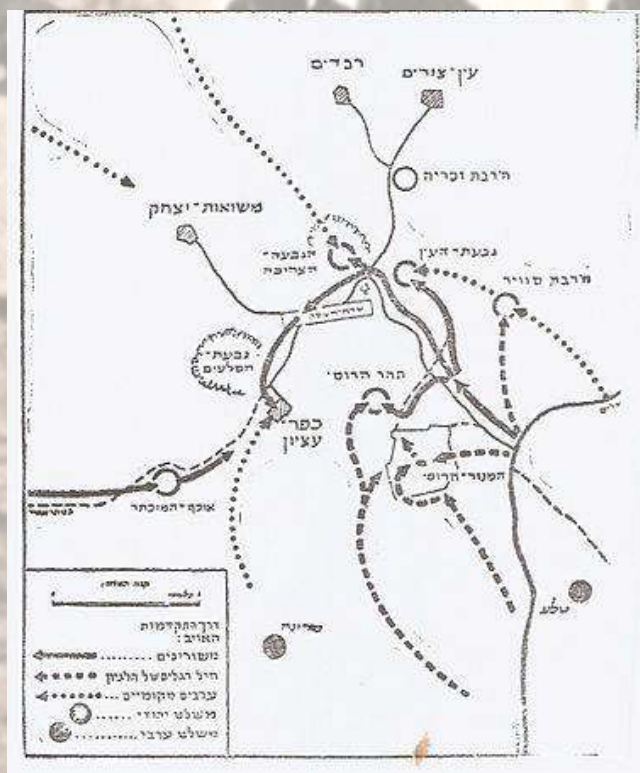
הקרב האחרון

יומיים נמשך הקרב האחרון על גוש עציון.
 כוחות האויב, בהם חיילי הלגיון המאומנים, מצוידים
 בתותחים ובמשוריינים, אנשי הכנופיות וערבים בלתי
 סדירים, רוכזו מבעוד מועד ונערכו להתקפה. מולם
 ניצב קומץ מגנים נצורים, תשושי קרבות, לרשותם
 נשק קל ודל ומעט תחמושת. היעד של האויב היה
 חיסול יישובי גוש עציון ועקירתם, עוד בטרם תום
 המנדט הבריטי על ארץ ישראל, 14.5.1948.
 הפיקוד העליון של ההגנה נערך לגל תקיפות יישובים
 עבריים בגליל, בנגב ובמרחב ירושלים, בשבוע אחרון
 למנדט הבריטי בארץ.

הפיקוד בחר להעניק את
 עיקר הסיוע בימים אלה
 ליישובים המבודדים בגליל
 ובנגב, מתוך הנחה שגוש
 עציון יחזיק מעמד גם מול
 מתקפה זו. הנחה
 שהתבררה תוך פרק זמן
 קצר ביותר כשגויה.

מדינה יהודית בארץ ישראל היה חלום עתיק יומין שעמד להתממש.

כל הווייתם היהודית-הציונית של מתיישבי גוש עציון ומגיניו הייתה ממוקדת בחלום קוסם זה, למענו הקדישו את חייהם הקצרים. גוש עציון, ביתם הקטן והצנוע בהר היה רכיב בהגשמת חזון הדורות. למודי תלאות וסבל, בני דור החורבן והתקומה, בנות ובנים למשפחות שנותרו בגולה ורבים מהם נספו בשואה. הם, שהוקסמו מנופי הר עציון, שנעצו שורשים עמוקים בהר חברון - ערש האומה העברית, התייצבו מכורח הנסיבות, למערכה הקשה והנוראה. מפוקחים היו, צלולים ומודעים לנתיב הייסורים שמצפה להם. האם יעמדו גם בקרב זה, כפי שעמדו במאבקים רבים לפניו? כאנשי אמונה טהורה וזכה, בוודאי ייחלו לקריאה המשחררת אותה שמע אברהם אבינו עת עמד לעקוד את בנו יחידו, את יצחק: "אַל תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל הַנֶּעֱר" (בראשית, כב יב). כאן, בלב גוש עציון, עברו אברהם ויצחק בדרכם לעקדה בהר המוריה. קריאה זו לא נשמעה שנית בגוש עציון הנצור. היד הזדונית נשלחה. הקרב האחרון היה לעקידת עציון.

האם אנו חיילים ממש, האם זה חלום? ... על אף האבל הכבד... הפעמון מצלצל, אוכלים, שומרים, מקווים ואף צוחקים מידי פעם בפעם. כנראה שאנו חזקים מאד. מי יודע מה עוד מחכה לנו כאן, מוטב לא לחשוב. ימים קשים מחכים לנו, אבל נתגבר ונראה עוד את ילדינו מטיילים כאן בין עצים אלה, מקום בו אורבת לנו סכנה מאחורי כל עץ וסלע.

הכל כאן שקט ושלו. יש הרבה זמן לחשוב. נסי פעם לתאר לעצמך איך תיראה מדינתנו אחרי חמש שנות קיום. האם מסוגלת את? - אני איני יכול להשתחרר מהרגשת האושר כשמתעוררת בי התקווה שבננו יגדל במדינה עברית (יעקב ק', כפר עציון)

יום רביעי, ג' באייר תש"ח - 12.5.1948
החל הקרב המכריע על גוש עציון.

גלים גלים הסתערו כוחות האויב על משלטי גוש עציון
ועל היישובים. המשלטים החיצוניים נכבשו ואנשיהם
נסוגו אל היישובים.

המנזר הרוסי, אוכף המוכתר, חרבת סוויר, גבעת העץ,
הגבעה הצהובה, שדה התעופה הזעיר של מרגלותיה -
כל אלה נפלו בידי האויב ביום הקרב הראשון.
גוש עציון בותר לשניים; כפר עציון ומשואות יצחק
בדרום, עין צורים ורבדים בצפון.

בלילה, בחסות החשיכה, הועברו מכפר עציון למשואות
יצחק הפצועים וחלק מהצוות הרפואי. הקשר בין
היישובים נותק, ניסיונות לחדשו כשלו.
הקשר עם הפיקוד בירושלים נשמר, עזרה וסיוע מבחוץ
לא הגיעו.

קרב הגבורה של גוש עציון הגיע לקצו

כל אנשי כפר עציון נספו, כפי שחוששים

ההגנה הודיעה כי גם היא מתייחסת לשי-
בוים הערבים כהתאם לחוק זה. כן הוד-
יעה ההגנה שבזירה נמצאים שבויים ער-
ביים רבים וכי הערבים צריכים לקבל דברים
אלה כהתראה.

קצינים ערבים אחרים למקום והודיעו ללגי-
זון הערבי, כי תפקידו נגמר וכי השבויים
יילקחו על ידם לחברון. הם הבטיחו להתי-
יחם אליהם כאל שבויי מלחמה.
בשדורה הערבי התרועה ההגנה בערבים
להתייחס לשבויים בהתאם לחוק הבינלאומי.

„קוד ההגנה“ מסר אחרון בשדורה פרי-
טים על גבילת הנקודות בגוש עציון.
בכפר עציון — נאמר בשדורה — נהרגו
כנראה כולם, נשים וגברים. לרובים ולענף
צורים נגרמו אכזרות והקרבות נמסקו. בני
שואות יצחק עדיון הקרבות נמשכים.
בהתערבות הצלב האדום נמטרו השבויים
ללגיון הערבי. בשעת מסירת השבויים באו

**לקראת יום הקרבות הבא נותרו מגיני גוש עציון
מפוצלים, בלא קשר וסיוע הדדי.**

**נפילת המשלטים חשפה את היישובים להסתערות
ישירה של האויב. מפקד הגוש, מוש - נהרג בקרב
על המנזר הרוסי, ולא היה עוד פיקוד מרכזי בגוש
עציון. כמות הנשק והתחמושת שנותרה בידי
המגינים הייתה אפסית - נגד תותחים ומשוריינים
הציבו מרגמה "3 אחת ומעט נשק קל.**

**רבים מהלוחמים נפגעו ביום הקרב הראשון.
איש לא שיער באותו לילה מה צופן למגיני כפר
עציון יום הקרב הבא.**

יום חמישי, ד' באייר תש"ח - 13.5.1948

**עם שחר חודשה ההתקפה, כשמגמת הכוח התוקף
כיבוש כפר עציון - הוותיק, הגדול והמרכזי ביישובי
גוש עציון.**

**המגינים הדפו פעם אחר פעם גלי הסתערות. טבעת
ההגנה על כפר עציון נחלשה. התחמושת אזלה.
מגינים נפגעו בקרב. האויב תגבר את כוחותיו. הלחץ
גבר. בשעות הצהרים פרצו עשרות משורייני האויב
את שער כפר עציון וחדרו פנימה. בעקבותיהם המוני
ערבים, חיילי הליגיון ואנשי הכנופיות שוחרי הבצע
והשלל. כמה ניסיונות כניעה של המגינים לא כובדו על
ידי האויב. הקרב נמשך. המגינים לחמו בתוככי
הקיבוץ. הכוח הערבי העדיף עשרת מונים הכריע את
הקרב. הפצועים, הבנות וחלק מאנשי המפקדה שהו
בבונקר והמשיכו מתוכו להיאבק באויב. בתגובה
פוצצו חיילי הליגיון את מבנה המנזר הגרמני שקרס
אל תוך הבונקר וכל יושביו נפלו בקרב.**

ת' נ' צ' ב' ה'

**תשדורת אחרונה מכפר עציון בְּשִׁרָה: "מלכה נפלה"
כפר עציון נפל בקרב!**

**127 לוחמים, בהן 21 חברות לוחמות נפלו באותו יום
בכפר עציון. בהם רוב חברי קיבוץ כפר עציון. רק ארבעה
מגינים נותרו בחיים. אחד מהם הצליח לחמוק מהכפר,
הגיע למשואות יצחק וסיפר את שאירע בכפר עציון
בשעותיו האחרונות.**

**על סף תקומת מדינת-ישראל, נפל גוש עציון שדוד.
240 מתיישבים ולוחמים נפלו בקרבות גוש עציון.**

**127 לוחמים, בהם 21 חברות-לוחמות נפלו בקרב בכפר
עציון באותו יום מר.**

**מדינת ישראל הוקמה לאורו של לפיד גוש עציון הבוער.
לימים קבעה הכנסת את יום נפילת כפר עציון, ד באייר
תש"ח, כ"יום הזיכרון הכללי לחללי צה"ל".**

**למחרת אחר הצהרים, יום שישי, ה' באייר תש"ח,
14.5.1948, הכריז דוד בן גוריון על הקמת מדינה
יהודית בארץ ישראל, היא מדינת ישראל. בגוש עציון לא
נותר אף יהודי אחד שבשורה זו תרעיד נימים בנפשו
המיוסרת. להבות עקידת עציון היוקדות בזוהר אימה
האירו את תקומת המדינה.**

נפילתו

**אלי היה שומר בגוש. הוא לא היה שייך ולא היה קשור
לל"ה. כששמע שהולכים לקרב על הגוש מיד הצטרף
להגנה על המדינה.**

**זה היה במבצע האחרון להצלת הגוש יחד עם הל"ה:
לא היו מספיק חיילים שיגנו, ולקחו גם את הצעירים.
ההגנה הייתה מעין תנועת נוער, שאיחדה אותם לקבוצה.
לאלי היה מאוד אכפת להתגייס ולהגן על המדינה, בדיוק
כמו שהיה לו אכפת מהאחים בבית. כך היה גם כלפי
המדינה.**

**האחים מספרים, שהם לא ידעו כלום על הפעולות שלו, הוא
לא היה מספר כלום.**

**מספרים על הל"ה, שהיו בדרך לגוש עציון ופגשו ערבי
ששיחק אותה עיף. הם אספו אותו איתם אבל לא ידעו מה
לעשות בו.**

**לבסוף, הוחלט להשאירו איתם. בלילה הוא ברח ורץ לכיוון
הלגיונרים (שהיו בתצפית) ואמר להם שהיהודים בדרך
לגוש.**

הלגיונרים עשו מארב

הם הרגו את כולם.

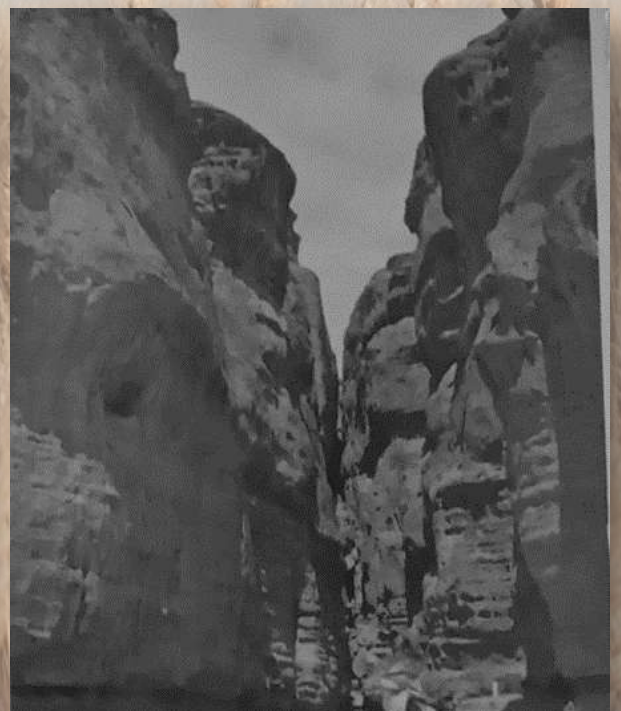
**נשאר מהם אחד שלא הרגיש טוב ורק הוא, נשאר חי.
האספסוף עלה לגוש עציון, הרג ופצע את המגנים
והתושבים.**

**חלקם ברחו למנזר הרוסי. אליהו לא הצליח להגיע למנזר,
הוא נפל לתעלה שהיתה ליד המנזר ושם ירו הערבים בו
ובמגנים.**

הם לא אפשרו לצלב האדום לאסוף את הנופלים.

**למשך שנה הערבים השאירו את הנופלים ואת השבויים
אצלם.**

**לאחר שנה החזירו אותם וקברו את כל הנופלים בקבר
אחים.**

יעקב האח משתף:

המשפחה לקחה את מות אליהו מאוד קשה.

היינו בצער גדול ובכינו המון.

אמא, שהייתה אז בהריון (של גבריאלי), בכתה המון למרות שהרופאים הזהירו אותה וזה באמת השפיע על העובר.

הלגיונרים לא נתנו לצלב האדום להיכנס ולהוציא את הנופלים והשבויים שהיו פצועים.

הירדנים כבשו את הגוש ולא היתה גישה.

רק לאחר שנה הגיעו להסכם של החלפות שבויים.

**ישבנו כמה פעמים שבעה, כי כל פעם ישבנו ואז
אמרו שלא הוא זה שנפל – וקמנו, וחוזר חלילה:
ישבנו וקמנו, ישבנו וקמנו. הגיעו אלינו ממשרד
הביטחון בפעם השלישית ואמרו לנו שזה אכן הוא
וזה היה לאחר הקבורה בקבר אחים.
ומאז הוכרנו על ידי משרד הביטחון כמשפחה
שכולה.**

מכתב מפי יצחק נחמו הדוד מצד האמא

אביב 1981

1

אליהו נחמי בן דבורה יצחק
קיום / אהבה

אלי נולד בת"ש ביום צדק, ואני בורה דבורה
אלה בחול המועד פסח תש"ה, ולוית יצחק
אני לומר חתן
הזמן הרב שחלל הטבח אהבה בלתי, אך
הקיום העיקריים בדמותו של אלי נשענו ברבים
ומרים.
אנסה להזכיר כמה קוים, אשר אפיינו את דמותו.

אלי היה דגל יפה - קויה תמיד, פנים
אדם ופנים רבים ודרכים, צדקן היו גדולות
והפיוט טוב לב. לוב לב היבוי עם חילוב היחיד.
שמו היותו של קלן שטן אל את תמונה לב
של הדוכנים ועבים אשר חלל חילוב התמים והחלל,
או התמסר ונטיבו לו בחיך או בלילה, גם בטבר
הוא היה חביב ואקולל על לב דאניו. השו על והיה
לדגל חמודות.

אלי היה חכם היבוי בהתבונה ברכות ולדים, התמסר
בגיו היו קלים, ויבביר נאה בחובתו לעזור בבית;
הטל ונאה לחמו הקלים, בצורה אהבה בזהירות.
החיו היו חזק אלג כל חקירי וכל בקעה, וצאית עם
חוק ועם הרבה דקן לוב.
כאשר סיים אלי את לימודיו בבית הספר היסודי, לא אכזרו
ע התמסר בבית ללחמך בלמודיו. הוא גם
לחמדה והטל לעזר בלילה, בעליה לרבות חקירי. בצאת היה
יכול לתקן במהלך את דאגות הקורים בבית הקוים.

בתקופה זאת כל שני מחוזי הארץ, עד אז היה
 נדב חובם ופ"ש, אשר היה לעומת כח האשכנזי,
 אך האומה עם הכל לבק המלך הנזיר העזר, ובאון
 נפתחו לפני אפיקי הדמם. במקום היה פזלור חבורה
 של בני נזיר בארץ, שימור חסימה לילדים - עולם
 חדש ושלל נלה לזיון, והוא טאב חזרה מן
 מלוא חסדיו, אל עתה האומה המלואים, עד אז
 במדל לא יא חסימה מארץ בירושלים, ובה היו
 לו תדמיות לחייו את הארץ אשרה ולחמה,
 הוא אהב את חמיה על הפרו גופים חדש ואחר
 את החמיה על חזונו, את הקליפה והבלי
 חמיה מן הארץ. לכן הוא לא התחיל כל תדמיות
 חמיה, לעתה בארץ או במד חסימה הנזיר העזר.

במקום הפסלות הנזיר העזר, הקליפה אליו באונן לפני
 לפני הקליפה, והאומה יתר עדו לחייו.
 הוא התחיל לתרגל את הקליפה הפסלות ולאוהבו,
 בתקופה היתה קשה ובארץ בחקקה, אליו ידו את
 חמיה המלך נזיר אל ק, אך האומה והפרו קדו
 בו, הוא היה חזיר אומה ובמקום אדם ישראלי יתגבר,
 טבל ישראלי, וכי עתה היה חזיר אומה לו.
 האומה הקליפה נפרדו זכיו אל גמור בירושלים ואו
 עתה לאלו. ונק לאור שלל חמיה והתחיל לחייו יוצא
 מירושלים, נזיר לו, כי אל עתה חמיה אל אט חזיון
 הוא על בארץ מן הארץ חמיה חמיה, חמיה בארץ לו.
 הוא עתה ישראלי ישראלי, חמיה חמיה חמיה
 לאל חמיה, אך חמיה אל חמיה חמיה חמיה
 חמיה - חמיה חמיה, חמיה חמיה חמיה חמיה
 אל חמיה חמיה, חמיה חמיה חמיה חמיה.

מכתב מאת נעמי אחותו של אליהו מזרחי:

פברואר 2020

אחי אבי היקר,
כאשר הינני כותב לך והופיעו לי
פיתויים, אני הייתי ואני קטנה
בני 5 בלבד. אמר לי שאת כל
איתי, כפחיתות, אבל אני חשב
כי הבען שלי כן כלפי ג'והר
הן למעשה הן הולדאים, שאני
ואחיותי מסתובבים חלל כלת, גם
אמא ואבא שלי, היו מציינים לא
לפי חובות פלאות אופיות,
בהם חקדים, יחסית שקר א
כל תכונות השמחה של השלום
הייתי אומרת לך ליהודים
אנחנו כולם, אני כן כלפי
אני חשבתי הולדאים שגא לא מסתובב
והולדאים חבלי שנפילת יום אחד, דייט
לפני הולדאים לא פחדתי להודיע לך
יש לי, ה' בא"ה יש לי - יום אחד בלבד.
אני חשבתי שכל לך עם כלם הולדאים
אשר, שגא אבי נאמרים את, ואני חבלי

הוא היה רק בן 19.

19 אתם קולטים?

לפעמים ביום הזיכרון המבוגרים מספרים...

סבא שלי שלפעמים אני שואלת אותו

כמה אחים אתם במשפחה?

הוא תמיד עונה לי באותה

התשובה:

12 אחים לא כולל את אליהו,

אלי שנפל בגוש.

וכשהוא אומר את זה ההבעה

שלו משתנה -

והוא נהיה קצת עצוב.

אני לא מאמינה שהוא היה רק

בן 19

אפילו קצת מזדעזעת

הוא היה צריך לצאת עם חברים

לעשות שטויות

במקום זה הוא החליט להגן על

המולדת

ולא לצאת לבלות.

לפני יומיים הלכתי עם חברות

לים

עמדתי על החול, איפה שכבר

לא חם,

פתאום הבנתי שהוא אף פעם

לא היה פה בים!

עוד יותר מזעזע אותי שאני

כמעט בגילו

וכל מה שאכפת לי ממנו

הוא אם הוא ראה את הסטורים

שלי או לא?

זה קצת אבסורד לפי דעתי

שילד בן 19 שעדיין לא ראה

עולם -

מוצא את עצמו על מדים

עם עוד כמה מתנדבים, חיילים

וביחד הם נלחמים

כדי שאני אוכל לשבת עם עוד

כמה חברים

ולספר בדיחות על אותו זמן כמו

מוזרים...

אני בטוחה שאם הוא היה פה

הוא היה קצת מאוכזב, ממה

שקורה כאן, "מהמצב"

ובכלל התקופה של אז

זו לא התקופה של היום:

כשהוא אוכל מקופסאות

שימורים -

אני מזמינה אוכל במשלוחים

כשאני מתקלחת כל יומיים -

הוא לא התקלח שבועיים

הדברים הכי קטנים

הם אלו שעושים את השינוי הכי

גדול.

אי אפשר לחזור לתקופה של אז

אבל אפשר להמשיך לשאול!

כתבה והקריאה דברים לזכרו:

אור שחם

נכדתו של יעקב מזרחי ז"ל, אחיו של

אלי אליהו, בטקס יום הזיכרון לחללי

מערכות ישראל 2020.

אלי נפל בקרב האחרון על הגוש

נפל ביום ג' באייר
תש"ח
1929-1948

לוחמי גוש עציון

ארגון חברי ההגנה בישראל

וזאת לתעודה

כי מצנתי אליכא זייל

השתתף בקרבות
גוש עציון
והגנת ירושלים
במלחמת השחרור

יו"ר ארגון חברי ההגנה
בישראל

כ"ב באייר תשכ"ח

הנצחה

אלי מונצח בהיכל הזיכרון הלאומי בהר הרצל

מתוך הספר "הוש עציון במלחמתו" (597)

מזרחי אליהו — בן יהודה ובכורה. נולד
ב"כ"ו סיון תרפ"ח בירושלים. עם סיום בי"ס
העממי התחיל לעבוד בצבעות ועזר לפרנס
משפחתו. במלחמת השחרור הצטרף לפלוגה
ב' של גדוד מכמש חי"ש ירושלים והגיע
לגוש עציון. נפל בקרב על המשלט הרוסי
ביום ג' אייר תש"ח (12.5.48).

קברו של אליהו בהר הרצל

מקום קבורתו של אליהו (אלי):

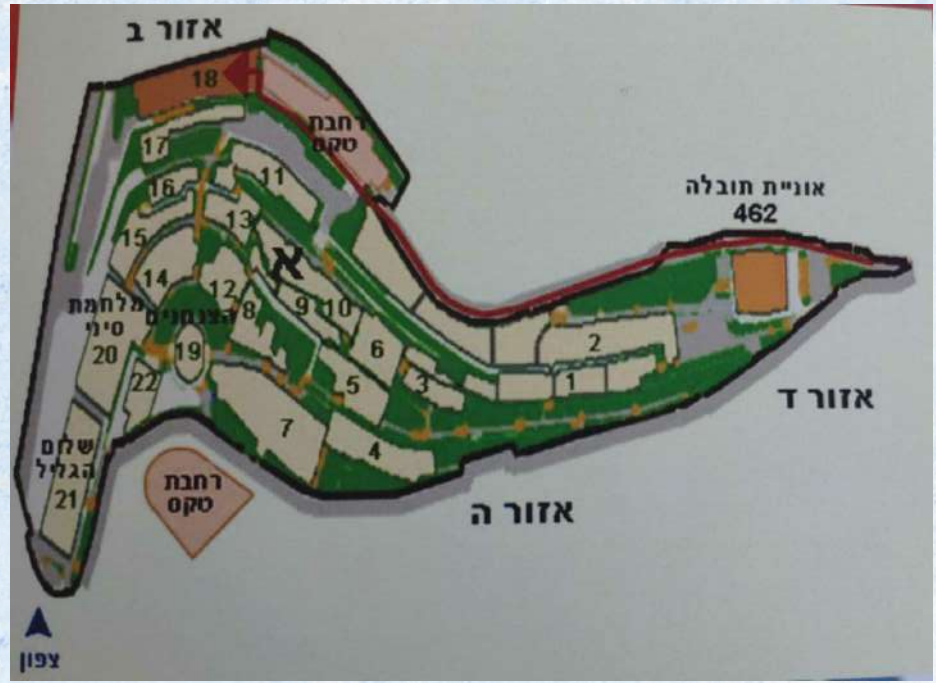
בית העלמין הצבאי הר הרצל

אזור: א

חלקה: 18

שורה: 10

קבר: 33

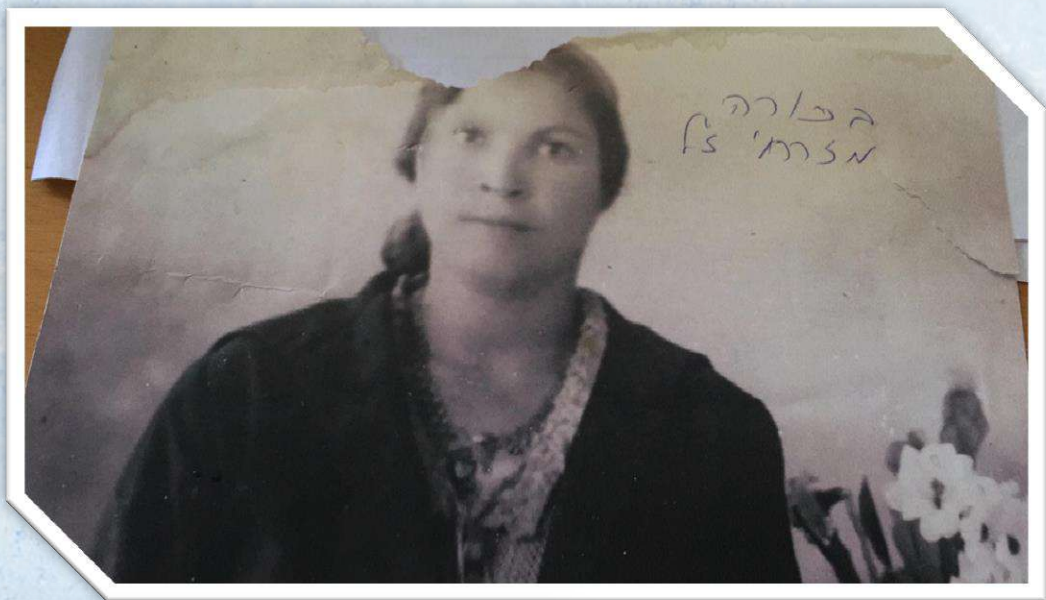
פה בארץ חמדת אבות

פה בארץ חמדת אבות
תתגשמה כל התקוות,
פה נחיה ופה נצור,
חיי זהר חיי דרור,
פה תהא השכינה שורה,
פה תפרח גם שפת התורה.

נירו נייר, נייר, נייר,
שירו שיר, שיר, שיר,
גילו גיל, גיל, גיל,
כבר הניצו נצנים.

נירו נייר, נייר, נייר,
שירו שיר, שיר, שיר,
גילו גיל, גיל, גיל,
עוד יבואו זרעונים.

A vibrant field of pink and red daisies with yellow centers, set against a bright, hazy background with a sun flare in the top right corner. The text is overlaid in the center.

חוויות מכתיבת האלבום

רותם שרי

במהלך כל כתיבת האלבום למדתי להעריך כל דקה בחיים, את השפע שיש לנו היום ואת עצם היותנו חיים תחת קורת גג במדינה עצמאית וחזקה.

אלי אליהו נהרג בגיל צעיר מאוד ולא הספיק לממש את חייו כמו שצריך. הוא הקריב את עצמו למען מדינת ישראל. אני אפילו לא מסוגלת לדמיין את עצמי במצב כזה. לכן, זה המעט שאני יכולה לעשות.

נוגה הלר

בזמן כתיבת האלבום יצא לי ללמוד על אליהו מקרוב יותר ולשמוע סיפורים עליו ועל מה שהוא עבר ועשה למען מדינתנו. העשרתי את הידע שלי לגבי מה שמדינת ישראל עברה, בכדי להיות המדינה שהיא היום. כעת, אני מעריכה יותר את החיילים ואת מה שהם עושים בשבילנו.

בוסנה ימהרן, מכללת אפרתה

**זכיתי לקחת חלק מהפרויקט החשוב הזה.
גיליתי הרבה דברים על החלל ועל משפחתו.**

**אלי אליהו ז"ל היה איש אוהב ומסור
למשפחתו, שמסר את נפשו למען המולדת
במהלך מלחמת העצמאות.**

**בנוסף, זכיתי לדעת עוד דברים חדשים על
מלחמת העצמאות, אחת המלחמות הכואבות
החזקות שהכירה מדינת ישראל.**

**תודה לכל העוסקים במלאכה, למשפחת
החלל,
לתלמידות, וכמובן למי שהגה את הרעיון.**

דבר המשפחה

ו' תמוז תשפ"א 16.06.2021

לסטודנטית בוסנה, ולתלמידות כתי י': רותם ונוגה היקרות
אנו מעריכים מאוד את רצינותכן בעריכת הספר על אליהו אלי
מזרחי ז"ל והוצאתו לאור.

תודה רבה על עבודתכן במפעל חשוב זה של הנצחה,
שמאפשר לתלמידי בתי הספר להכיר מקרוב את משפחות
הנופלים, להכיר את הקרבות שהיו בגוש עציון ואת ההיסטוריה
של עם ישראל.

חשוב להפגיש את הנוער שלנו עם דמויות מופת בני גילם,
שתרמו ועשו למען המדינה, יש מה ללמוד מפועלם ותרומתם.

זהו חיבור חשוב מאוד, שיועבר גם לדורות הבאים במשפחתנו
המורחבת, לאותם הילדים שלא הכירו את אליהו (אלי) ז"ל, אך
שמעו סיפורים רבים בעל-פה אודותיו.

תודה על שיתוף הפעולה ועל הזמן היקר שהקדשתן בהכנת
הספר.

יעקב מזרחי ז"ל, אחיו של אליהו אלי היה שותף לעריכת הספר
אשתקד, (תש"פ),
רחל מזרחי
ואפרת שחם.

הספר מוקדש באהבה רבה למשפחת מזרחי המורחבת.